

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2025

asiantuntijakuuleminen 4.10.2024
Valtiovarainvaliokunnan maatalousjaosto
asiantuntija: talousjohtaja Jutta Petäjä

Luonnonvarakeskuksen toimintamenot

- **Luken talousarviorahoitus (TAE-2025) vuodelle 2025 on 90,9 M€**, sisältäen Jokioisten (Minkiö) 4 M€ kertaluonteisen investointirahoituksen, 2,6 M€ EU-vastinrahoitusta ja 0,9 M€ Postdoc -rahoitusta
 - Vuonna 2023 44 % bruttomenoista rahoitettiin Luken toimintamenomomentin ulkopuolisella rahoituksella
 - Luken ulkopuolinen rahoitus oli vuonna 2015 39 M€ ja vuoden 2023 toteutuma oli 66,4 M€.
- Lukelle on kohdistettu **7,75 M€ määräraahaleikkaukset**, toteutuu vaiheittain vuosien 2025-2027 kehyksissä
 - 9 % leikkaus verrattuna vuoden 2024 talousarviorahoitukseen
 - Luken ensimmäisten vuosien aikana rahoitukseen kohdistui 25 % leikkaus (rahoituslakiuudistus, tuottavuusleikkaukset)
 - Lisäsopeuttamista aiheuttaa se, että hallitus on linjannut, että **uusiin tehtäviin ei osoiteta lähtökohtaisesti lisärahoitusta**.
 - Myös **toimitilavuokrien** vuosittaiset **indeksikorotukset** ja **yleisten palkankorotusten rahoitusosuus**, joka perustuu ulkopuolisen rahoituksen suhteelliseen osuuteen ao. momentilla.
- Talouden tasapainottamisen keskeiset toimenpiteet
 - **Ulkopuolisen rahoituksen vahvistaminen** edelleen
 - **Toiminnan fokusointi ja volyymimuutokset**, jotta viranomaistehtävät ja strategisesti tärkeä tutkimus voidaan turvata perusrahoituksen vähentyessä
 - Toiminnan **tehostaminen uusilla toimintatavoilla**
 - Toiminnallisten muutosten mahdollistama **henkilöstömitoituksen ja rakenteen muutos** ydinosaaminen turvaten
- Jotta merkittävät haasteet toiminnan ja talouden tasapainottamisessa on ratkaistavissa, tulisi **poliittisten rakkaiden tukea** virastojen/laitosten mahdollisuuksia toteuttaa organisaation ydintoimintaa turvaavien **talouden tasapainottamista tukevien toimenpiteiden toimeenpano**.

Tutkimusrahoituksen merkitys ja turvaaminen

- Politiikkatoimin tulisi edistää TKI-mallia, joka tukee **ylihallituskautista, haastelähtöistä ja ratkaisukeskeistä TKI-toimintaa**
- **Skaalautuvuutta perustutkimuksesta soveltavaan tutkimukseen**, jotta myös yritykset ja muut toimijat saadaan aktiivisesti mukaan.
- **Tutkimustiedon hyödyntäminen päätöksenteossa** painottaen yhteiskunnallista vaikuttavuutta ratkaisuisissa ja niiden soveltamisessa.
- **Uusia toimintamalleja**, joilla julkisen rahoituksen voidaan odottaa **vivuttavan yksityistä rahoitusta**.
- Suurten tutkimusrahoittajien (BF, SA, ministeriöt) yhteistyötä, jotta merkittäviä strategisten painopistealueiden **yhteiskunnallisia haasteita** voidaan ratkaista **ohjelmamuotoisella hanke- ja rahoitusmallilla**.
- Tutkimuslaitosten perusrahoituksen turvaaminen on tärkeää, jotta tutkimuslaitokset voivat **hakea kilpailtua rahoitusta** (omarahoitusosuus) ja **kehittää strategisia kyvykkyyksiä pitkäjänteisesti**.
- Lisäksi tarvitaan **pitkäjänteistä perusrahoituksen varmuutta päätöksentekoa tukevan tutkimuksen ja aikasarjojen keräämiseen tutkimuslaitoksissa**.

